Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0221U106089

Державний реєстраційний номер: 0117U005464

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-10-2021

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Вивчення спеціальної літератури; пошукова робота у архівосховищах; складання бібліографії та планів-конспектів; визначення методологічних аспектів, вироблення загальної концепції дослідження; написання текстів; науково-редакційна робота з підготовки рукописів до друку.

Початок етапу: 01.2018

Закінчення етапу: 12.2020

Вид звітного документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут історії України Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416981

Місцезнаходження: вул. М. Грушевського, буд. 4, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442796362, 380442785278

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія наук України

Код за ЄДРПОУ: 00019270

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 54, м. Київ, 01061, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442343243

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрям фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6541030

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 2048.795

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Соціальне дисциплінування локального рівня в середньовічній і ранньомодерній Україні: влада - Церква - самоврядні групи - індивід

Назва роботи англійською:

Social-discipline on the Local Level in Medieval and Early Modern Ukraine: Power - Church - Self-Governing Groups - Individual

Реферат українською:

На широкому джерельному матеріалі вивчено процеси дисциплінування в давньому українському соціумі впродовж у темпоральній перспективі, що охоплює середньовіччя і ранньомодерний період. Застосовано сучасні методологічні підходи до реконструкції історичних процесів, які відбувалися на різних щаблях: функціонування владних інституцій, церковних установ, функціонування релігійних культів, повсякденних явищ і правових регуляторів повсякдення. Розглянуто процеси постання і розвиток владних інституцій та їх занепад унаслідок втручання зовнішніх чинників. Гетьманат як спадкоємець Речі Посполитої, який одночасно був генетично тісно пов'язаним з традиціями військової демократії Запорозької Січі, упродовж своєї історії так і не став жорстко унітарним державним утворенням і для нього не були характерними уніфіковані владні порядки і соціальні структури. Попри намагання багатьох гетьманів піднятись над своїм оточенням, у сприйнятті вищої козацької старшини (прошарок якої формували насамперед полковники, а також генеральні старшини) реґіментар був лише першим серед рівних. Досліджено взаємовпливи Сходу і Заходу в процесах формування релігійної культури Київської митрополії, визначено основні напрямки її дисциплінування й упорядкування. Вивчено особливості повсякдення в урбаністичних соціумах на підставі джерел тестаментів. Розглянуто формування локальних релігійних культів, процеси їх поширення та спроби дисциплінування та контролю з боку царату на теренах Лівобережної України за часів Гетьманщини. Цей тип дисциплінування розкриває процеси появи релігійних культів та поширення інформації про них, а також про способи ушанування цих ікон, що, окрім прощ, молитов і поклоніння, передбачали виготовлення і принесення вотивних предметів.

Реферат англійською:

The processes of self-discipline in the ancient Ukrainian society during the temporal perspective, which covers the Middle Ages and the early modern period, are studied on the basis of a wide source material. Modern methodological approaches to the reconstruction of historical processes, which took place at different stages: the functioning of government institutions, church institutions, the functioning of religious cults, everyday phenomena and legal regulators of everyday life. The processes of formation and development of power institutions and their decline due to the intervention of external factors are considered. Hetmanate as the successor of the Polish-Lithuanian Commonwealth, which was also genetically closely related to the traditions of military democracy of the Zaporozhian Sich, throughout its history has not become a rigidly unitary state and it was not characterized by unified power and social structures. Despite the efforts of many hetmans to rise above their entourage, in the perception of a senior Cossack officer (a stratum of which was formed primarily by colonels as well as general officers), the regiment was only the first among equals. The mutual influences of the East and the West in the processes of formation of the religious culture of the Kyiv metropolitanate are investigated, the main directions of its discipline and ordering are determined. The peculiarities of everyday life in urban societies on the basis of testamentary sources are studied. The formation of local religious cults, the processes of their spread and attempts of discipline and control by the tsar in the Left Bank of Ukraine during the Hetmanate are considered. This type of discipline reveals the processes of emergence of religious cults and the dissemination of information about them, as well as ways to worship these icons, which, in addition to pilgrimages, prayers and worship,

involved the manufacture and bringing of votive objects.

Індекс УДК: 35.08; 658.310.823-057.177, 35.083.1(477)"1000/1800":[261.7+316.37]

Коди тематичних рубрик: 82.17.25

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Горобець Віктор Миколайович

Науковий ступінь: д. і. н.

Вчене звання: професор

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Соціум: Альманах соціальної історії / Від. ред. Віктор Горобець. Вип. 15-16. Київ: Інститут історії України, 2020, 386 с.; Віктор Горобець, Гетьман Брюховецький. Життя у славі, владі та ганьбі. Київ: Парламентське видавництво, 2019, 437 с.; Старченко Н.П. Стратегії та ритуали конфлікту: Шляхетський соціум Волині зламу XVI і XVII ст.: Джерела та інтерпретації. монографія Київ: Інститут історії України, 2020

Назва НТП англійською: Society: Almanac of Social History / Ed. Viktor Horobets. VIP. 15-16. Kyiv: Institute of History of Ukraine, 2020, 386 p .; Viktor Horobets, Hetman Bryukhovetsky. Life in glory, power and shame. Kyiv: Parliamentary Publishing House, 2019, 437 p.; Starchenko N.P. Strategies and rituals of conflict: Noble society of Volhynia at the turn of the XVI and XVII centuries: Sources and interpretations. A Monograph. Kyiv: Institute of History of Ukraine, 2020

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії, Аналітичні матеріали

Галузь застосування: академічна та освітня сфери

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Науковий часопис "Соціум" 2020 р. У черговому випуску альманаху публікуються статті, присвячені дослідженню розмаїтого світу соціального ранньомодерної України та її європейських сусідів. Цього разу дослідницька увага фокусується передовсім на історичній конфліктології в різноманітних її проявах – в царині соціальної і службової субординації, міжконфесійних відносин і родинних взаємин. Традиційно пильну увагу приділено з'ясуванню особливостей функціонування життєвих просторів окремих станів, локальних соціальних і соціо-професійних груп. Ще один тематичний блок присвячено дослідженню історії уявлень та ідей, а також – історії дитинства. Книга В.М. Горобця розповідає про одного з найбільш суперечливих персонажів козацької історії – гетьмана Лівобережжя України в 1663-1668 роках Івана Брюховецького. Життя яскравого представника доби так званої «Руїни», його політична, військова і дипломатична діяльність репрезентовано на широкому історичному тлі, у контексті хитросплетеної взаємодії різноманітних чинників і впливів - внутрішніх, зовнішніх, об'єктивних, суб'єктивних, закономірних й алогічних. Звертаючи увагу як на незаперечні здобутки, так і очевидні втрати й помилки реґіментаря, наголос робиться не на їхньому засудженні чи виправданні, а намаганні зрозуміти причини такого становища та його впливу на перспективи розвитку Козацької держави. Дослідження Н.П.Старченко містить підбірку актів із судових книг Волинського воєводства, присвячену конфліктним стосункам шляхти останньої третини XVI – перших двох десятиліть XVII ст. Пропоновані джерела демонструють, що, попри потенційну присутність насильства у повсякденні шляхти, вона виробила дієві механізми забезпечення порядку в межах самоврядних корпорацій.

Соціально-економічна спрямованість НТП: напрацювання нових методологій, інтерпретацій, аналітичних підходів

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2018

Закінчення етапу: 12.2020

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обгрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Старченко Н.П. Як шляхта давала собі раду з неписьменністю возних (Волинь другої половини XVI ст.) // Studia z dziejów Europy środkowo-wschodniej Lublin, 2018 Uniwersytet im. Marii Kuri-Skłodowskiej, с. 165-180, 0,7 д. арк.

Горобець В.М. Генеральна старшина Війська Запорозького // Український Гетьманат: нариси історії національного державотворення XVII-XVIII ст. 2018, т. 1. К.: Інститут історії України, С. 101-122, 1.5 д.а.

Горобець В.М. Тенденції розвитку полково-сотенного устрою // Гетьманату Український Гетьманат: нариси історії національного державотворення XVII-XVIII ст. 2018, т. 1. К.: Інститут історії України С. 236-240, 0.5 д.а.

Горобець В.М. Полковники Війська Запорозького: право вільної елекції в світлі козацьких традицій, розпорядчих приписів і політичних реалій // Український Гетьманат: нариси історії національного державотворення XVII-XVIII ст. 2018, т. 1. К.: Інститут історії України С. 123-160, 2.5 д.а.

Горобець В.М. Особливості адміністративного облаштування Лівобережного Гетьманату // Український Гетьманат: нариси історії національного державотворення XVII-XVIII ст. 2018, т. 1. К.: Інститут історії України, С. 241-252 0,75 д.а.

Горобець В.М. Антропологічний вимір судочинства. Прибутки суддів і користі громади від практики пом'якшення судових вироків // Український Гетьманат: нариси історії національного державотворення XVII-XVIII ст. 2018. т.1. К.: Інститут історії України, С. 335-372, 2 д. арк.

Горобець В.М. Малі соціальні групи козацького стану // Український Гетьманат: нариси історії національного державотворення XVII-XVIII ст. 2018. т. 2, К.: Інститут історії України, С. 81-104, 1.0 д.а.

Горобець В.М. Гадяцька унія 1658 р.: аванси та ризики від реалізації проекту для Гетьманату і Речі Посполитої у царині зовнішньої та внутрішньої політики // Wielki projekt. 360 rocznica Unii Hadziackiej 1658-2018. Warszawa: Studium Europy Wschodniej, Uniwersytet Warszawski, 2018, s. 49-52, 0.4 д.а.

Горобець В.М. Гадяцький договір 1658 року – чому угода так і не стала унією? (Про перспективи та проблеми реалізації проекту в 360-ліття його укладення) // Український історичний журнал, 2018, №5, К.: Інститут історії України, С.21-45, 1.75 д.а.

Білоус Н.О. Привілеї польського короля Стефана Баторія для Лоєва 1576 та 1582 рр. // Місто: історія, культура, суспільство, 2018, вип. 5, Київ: Інститут історії України НАНУ, с. 159-173, 1 д.а.

Білоус Н.О. Кореспонденція Томаша Замойського з мешканцями Київського воєводства (1619-1635) як джерело до історії регіону // Studia z dziejów Europy Środkowo-Wschodniej, 2018, Люблін: університет ім.

Марії Кюрі-Склодовської, С. 711-723, 0,5 д.а.

Зема В.Є. Конциліаризм і витоки унійних процесів у Київській митрополії // Україна в Центрально-Східній Європі 2018, К.: Інститут історії України, С. 61-113, 3 д. арк.

Горобець В.М. Гетьман Брюховецький. Життя у славі, владі та ганьбі, 2019 Київ: Парламентське видавництво; ISBN 978-966-140-7, 437 с.21.5 д.а.

Старченко Н.П. Стратегії та ритуали конфлікту: Шляхетський соціум Волині зламу XVI і XVII ст.: Джерела та інтерпретації. Київ, 2020 ISBN: 978-966-02-8859, Інститут історії України, НАНУ 614 с., 50 др. арк.

Романова О.О. Чудеса Охтирської ікони Богородиці і народна побожність: межі та шляхи поширення культу Людина, суспільство, влада в давній та ранньомодерній Україні: контексти історичної презентації. Колективна монографія, 2020 Київ, Інститут історії України НАНУ, С. 410-471, 3,7 др. арк.

Старченко Н.П. Від Люблінської унії до Гадяцької угоди: про третього члена Речі Посполитої // Великий проект. 360 річниця Гадяцької унії1658-2018 (тези конференції), Варшава: Студії Східноєвропейських досліджень при Варшавському університеті, 2018, с. 56-58, 0,25 др. арк.

X. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Смолій Валерій Андрійович
д. і. н., 07.00.01

Перелік осіб-виконавців

Білоус Наталія Олексіївна
(к.і.н., 07.00.01)

Горобець Віктор Миколайович
(д.і.н., 07.00.01)

Зема Валерій Євгенович
(к.і.н.)

Романова Оксана Олексіївна
(к.і.н.)

Старченко Наталія Петрівна
(д.і.н., 07.00.01)

Відповідальний за підготовку облікових документів

Зема Валерій Євгенович

Телефон

+38 (068) 875-16-92

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

